

SECTION: PEDAGOGICAL SCIENCES.

SEKCJA: NAUKI PEDAGOGICZNE.

How to cite: Suprunenko, S. (2024). Analysis of medical education standards in EU countries in the context of comparison with Ukraine. *The Science of Tomorrow: Innovative Approaches and Forecasts*. (pp. 71-76). Futurity Research Publishing. <https://futurity-publishing.com/the-science-of-tomorrow-innovative-approaches-and-forecasts-archive/>

Analysis of medical education standards in EU countries in the context of comparison with Ukraine

Супруненко Сергій Миколайович

кандидат медичних наук, доцент кафедри хірургії №2, Полтавський державний медичний університет, м. Полтава, Україна, Urolog101@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0001-7635-5594>

Accepted: March 23, 2024 | **Published:** April 20, 2024 | **Language:** Ukrainian

Abstract: EU higher medical education is a valuable experience of institutional reform in Ukraine. At the same time, it is important to take into account the special needs and challenges of the Ukrainian healthcare sector to ensure a higher level of training and improve medical services for the population. The paper analyzes the standards of medical education in the EU countries in the context of comparison with Ukraine. An important aspect of today is medical education that adheres to international standards. The ways, features and differences in the formation of a modern system of continuous medical education as a priority area for the development of medicine and health care in different countries are summarized. It is emphasized that special attention should be paid to the risks and opportunities for improving health associated with the digitalization of countries and societies.

Keywords: medical education, education system, reforms, distance learning, technology, martial law.

Вступ

Одним з найважливіших викликів глобальних змін є розвиток технологій у сфері охорони здоров'я. Новітні медичні технології, такі як телемедицина, штучний інтелект, робототехніка та генетичні дослідження, призводять до значних змін у способах надання медичної допомоги. Медичні університети повинні інтегрувати ці технології у свої навчальні програми та надавати можливості для навчання здобувачів освіти і стажерів. Іншим важливим викликом є адаптація до демографічних змін. Зростання чисельності населення, старіння і зміна характеру захворювань вимагають нових підходів до освіти медичних працівників. Медичні навчальні заклади повинні пропонувати здобувачам освіти і стажерам підготовку в галузях, що відповідають потребам сучасного суспільства, таких як геріатрія, паліативна допомога та лікування хронічних захворювань. Важливо також адаптувати медичну освіту до змін у підходах до викладання та оцінювання.

Слід використовувати інтерактивні методи навчання, такі як симуляційне навчання та практичні заняття з реальними пацієнтами. Нарешті, глобальні зміни у сфері медицини вимагають безперервного професійного розвитку медичних працівників. Університети повинні надавати медичним працівникам можливості для безперервної освіти та професійного розвитку, організовувати наукові конференції та семінари, а також сприяти участі в міжнародних проектах та обміну досвідом з іншими країнами.

Мета

Мета роботи полягає у здійсненні наукового огляду сучасних досліджень з питань аналізу медичної освіти у країнах ЄС та України, а також виокремлення перспективних напрямів та механізмів її розвитку.

Результати дослідження

Велика кількість дослідників аналізували питання стандартів медичної освіти країн ЄС в контексті порівняння з Україною. Зокрема Безкоровайна, Воскресенська, Ряднова (2023) з'ясовують, що українська медична освіта постійно вдосконалюється з орієнтацією на євроінтеграцію. Білик, Камінський, Башкірова (2023) доводять, що медична освіта в Україні стає все більш ефективною та наближеною до Болонського процесу. Боднар, Беденюк, Боднар, Боднар (2022) ілюструють важливу роль викладачів в умовах воєнного стану. Їхнє завдання – не лише навчати студентів-медиків, а й стабілізувати загальний психологічний стан абітурієнтів. Гробейко, Дінець (2022) проводять аналіз сучасного стану медичної освіти в Україні. Корильчук, Руда, Боровик (2023) відзначають, що модернізація та переорієнтація традиційної освіти на ефективну та цілеспрямовану підготовку, впровадження сучасних технологій відзначаються як важливі кроки у відповіді української вищої медичної освіти на новий потужний виклик сучасності – військову агресію Росії. Лукаш, Гришина, Буряк (2024) висвітлили реалізацію програм міжнародного обміну та співробітництва в Європейському Союзі, США, Японії, Китаї, Індії, Латинській Америці, Азії та

інших країнах. Перевізник, Ковальчук, Джавадова (2019) розглядають основні особливості навчального процесу у Вроцлавському медичному університеті (Польща) в контексті участі в програмі обміну Еразмус, можливості для наукового розвитку та дозвілля студентів. Петренко, Карнаушенко, Мельникова (2023) розглядають вплив соціальних стандартів ЄС на українську економіку. Студілко (2024) робить висновок, що американська система освіти, яка запозичила свої концепції з європейської університетської моделі, за останні роки запровадила деякі важливі зміни, включаючи різноманітність академічних послуг, фінансову різноманітність та обмежену роль уряду, які вивели американські університети на перші місця в міжнародних рейтингах. Федчишин, Гантімурова, Франчук, Єлагіна (2022) виявили, що післядипломна медична освіта загалом визначається чинними міжнародними стандартами.

Успішна реформа післядипломної медичної освіти потребує спільних зусиль влади, медичних університетів, клінічних установ та медичних асоціацій. Спільні зусилля інституцій на тлі складних викликів, що стоять перед українською системою охорони здоров'я, важливо орієнтуватися на практичні кроки, зроблені в інших країнах. Це, безсумнівно, сприятиме зміцненню кадрового потенціалу галузі охорони здоров'я. Медична освіта в Європейському Союзі – це, як правило вищі навчальні заклади, такі як університети та медичні факультети. Більшість країн мають багаторівневу систему освіти, яка включає ступені бакалавра, магістра та доктора. Крім того, після завершення навчальної програми медичні працівники зазвичай працюють у лікарнях, клініках, дослідницьких центрах та інших медичних установах.

Сучасні студенти-медики цікавляться інноваційними методами навчання, такими як онлайн-навчання, мережеве навчання та навчання на основі моделювання. Використання сучасних освітніх інформаційно-комунікаційних технологій має бути науково обґрунтованим і трансформувати освітні методологічні підходи, сприяючи ефективному поєднанню прямої та опосередкованої взаємодії між здобувачем освіти та викладачем. Дійсно, стрімкий перехід до повністю онлайн навчання призвів до "екстреної дистанційної освіти", а не до структурованих навчальних планів, розрахованих лише на онлайн. Хоча нинішня ситуація є унікальною можливістю модернізувати медичну освіту, щоб задовольнити навчальні потреби студентів, все ще існують різні погляди на те, як медична освіта має надаватися в майбутньому (Корильчук, Руда, Боровик, 2023).

Окремо слід згадати національні медичні дослідницькі організації. Іншими словами, вся національна дослідницька організація представлена незалежними вищими навчальними закладами. Очевидно, що організація науково-дослідних установ у складі університетів дозволила б оптимізувати їхні бюджети, забезпечити співробітників сучасним обладнанням та гідною заробітною платою. Багато науково-дослідних установ в Україні також мають високий рівень медичної експертизи, але їхній освітній потенціал не використовується. Як наслідок, українські медичні університети готують велику кількість молодих лікарів, але не всі з них здатні виконувати базові медичні та медсестринські процедури, давати корисні поради пацієнтам і визначати

напрямок лікування. Цей результат помітний навіть сьогодні (Безкоровайна, Воскресенська, Ряднова, 2023).

На ринку праці вже відчувається нестача компетентних і кваліфікованих лікарів. Через п'ять-десять років ця ситуація може перетворитися на катастрофу. В європейських країнах також спостерігається дефіцит медичних працівників і це пов'язано з тим, що молодь не бажає вчитися і наполегливо працювати в молодому віці 15-20 років, щоб реалізувати фантастичні перспективи на 15, 20 чи 25 років вперед. У той же час, майже 100% випускників університетів володіють практичними навичками та знаннями.

Чого Україна може навчитися з досвіду ЄС у модернізації медичної освіти (Білик, Камінський, Башкірова, 2023):

1. ЄС активно працює над встановленням стандартів якості та акредитації. Це допомагає вдосконалити навчальні програми, забезпечити якісну освіту та підвищити довіру до працівників охорони здоров'я;

2. ЄС активно інтегрує інноваційні передові технології, такі як симуляції та віртуальна реальність, у навчальний процес. Це допомагає розвивати практичні навички та робить навчання більш реалістичним;

3. Міжнародна співпраця та обмін досвідом допомагає впроваджувати різні підходи та практики в медичну освіту. Мобільність медичних працівників сприяє поглибленню знань та отриманню нового досвіду;

4. Розвиток компетентності лікарів-спеціалістів є важливою частиною системи освіти. Це допомагає підтримувати компетентність фахівців та відповідати сучасним вимогам медичної практики;

5. У сучасному світі як медичні практики, так і технології швидко змінюються, і ЄС продемонстрував важливість гнучкої системи післядипломної освіти, яка дозволяє медичним працівникам адаптуватися до нових викликів;

6. ЄС наголошує на важливості надання чіткої та доступної інформації про програми, можливості та вимоги. Це сприятиме більш усвідомленому вибору кар'єри.

Медична освіта ЄС є цінним досвідом, який можна використати для інституційної реформи в Україні. Водночас важливо враховувати особливі потреби та виклики української медицини, щоб забезпечити вищий рівень підготовки фахівців і покращити медичне обслуговування населення в Україні, яке має відповідати світовим стандартам, ресурси та найкращі практики в галузі. Водночас досягнення українських педагогів і науковців мають бути конкурентоспроможними на світовому ринку. Реалізація цієї стратегії підвищить якість та конкурентоспроможність медичної освіти в Україні. У довгостроковій перспективі реалізація цієї стратегії сприятиме підвищенню якості медичних послуг для населення України. Аналіз основних концепцій дослідження показує, що сучасні наукові розробки надають широкі можливості для навчання українських лікарів, зокрема, нормативно визначені рівні спеціалізації та підготовки лікарів різноманітні (Федчишин, Гантімурова, Франчук, Єлагіна, 2022).

Висновки

Отже, за допомогою ключових параметрів освітні та особистісні потреби української молоді ідентифікуються та інтегруються в освіту в рамках найкращої форми країни. Це забезпечує цілісність розвитку підростаючого покоління в умовах воєнного стану в Україні. У перспективі необхідно вивчити та проаналізувати синхронізацію навчання української молоді в навчальних закладах держав-членів з безперервною освітою в українських вищих навчальних закладах. Поділ медицини на вузькі спеціальності є перспективним, наприклад, у країнах ЄС, де зростання складності діагностики та лікування в клінічних областях призвело до поділу медицини та хірургії на вузькі спеціальності. Це, звичайно, ознаки прогресу, але вони не повинні впливати на інтеграцію викладання медицини в університетах. На університетському рівні галузі викладання не повинні бути занадто спеціалізованими або занадто вузькими з точки зору досліджень і практики. Викладання від морфологічних аспектів до функцій певної системи охоплює або фізіологічні та фармакологічні проблеми, або захворювання від його клінічного вивчення до профілактичних аспектів. Це лише декілька прикладів, серед багатьох інших, того, як можна викладати. Розробка таких інтегрованих програм, що ставлять занадто високі вимоги до викладачів, в умовах глобальних викликів втрачають свою ефективність.

Література

Безкоровайна І., Воскресенська Л., & Ряднова В. (2023). Особливості медичної освіти в Україні у воєнний час. *Вісник проблем біології і медицини*, 1 (168), 219-223. <http://dx.doi.org/10.29254/2077-4214-2023-1-168-219-223>

Білик Л., Камінський В., & Башкірова Л. (2023). Адаптація до глобальних змін і викликів часу медичної освіти України. *Академічні візії*, (25), 1-13. <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/731>

Боднар П., Беденюк А., Боднар Т., & Боднар Л. (2022). Парадигма вищої медичної освіти в умовах війни та глобальних викликів XXI століття. *Академічні візії*, (14), 1-8. <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/93>

Гробейко М., & Дінець А. (2022). Медична освіта в Україні: системні проблеми і можливі шляхи їх вирішення. *Український медичний часопис*, 5 (151), 1-3. <https://umj.com.ua/wp/wp-content/uploads/2022/09/5171.pdf>

Корильчук Н., Руда О., & Боровик І. (2023). Вища медична освіта України у 2023 році: відповіді на виклики сучасності. *Академічні візії*, (17), 1-7. <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/195>

Лукаш Ю., Гришина О., & Буряк Н. (2024). Медична освіта в контексті глобалізації: міжнародні програми обміну та співпраця університетів. *Перспективи та інновації науки*, 3 (37), 388-400. <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/download/10042/10097>

Перевізітнік Б., Ковальчук Т., & Джавадова Н. (2019). Європейська медична освіта: модель Польщі. *Медична освіта*, 4, 144-148.
https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/article/download/10874/10389/

Петренко В., Карнаушенко А., & Мельникова К. (2023). Соціальні стандарти ЄС та їх вплив на українську економіку. *Проблеми сучасних трансформацій*, 10, 1-7.
http://dspace.ksaeu.kherson.ua/bitstream/handle/123456789/8743/02_03_10_2023_Petrenko_Karnaushenko_Melnikova.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Студілко М. (2024). Порівняльний аналіз моделей вищої освіти в країнах ЄС та Сполучених Штатах, як результат їх державних політик. *Філософія та політологія в контексті сучасної культури*, 16, 58-65.
https://www.researchgate.net/publication/378815741_Porivnialnij_analiz_MODELej_VISOI_OSVITI_V_KRAINAH_ES_ta_Spolucenih_statah_AK_REZULTAT_IH_DERZAVNIH_POLITIK

Федчишин Н., Гантімурова Н., Франчук В., & Єлагіна Н. (2022). Основні принципи організації післядипломної медичної освіти: європейський контекст. *Медична освіта*, (3), 101-105.
<https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2022.3.13424>